

ARQA» аккредиттеу және білім беру сапасын сараптамалау жөніндегі тәуелсіз агенттігі	Сапа менеджменті жүйесі Сарапшыларды іріктеу және біліктілігін жоғарылату туралы Ереже	СМЖ ТА Е 01-06-040-2018 Дата 28.08.2018 г. с. 1 из 12
---	--	---

«БЕКІТЕМІН»:

«ARQA» директоры

_____ **Касымханов А.М.**

« _____ » _____ **2018 г.**

САПА МЕНЕДЖМЕНТІ ЖҮЙЕСІ

САРАПШЫЛАРДЫ ІРІКТЕУ ЖӘНЕ БІЛКІТІЛГІН ЖОҒАРЫЛАТУ ТУРАЛЫ ЕРЕЖЕ СМЖ ТА Е 01-06-040-2018

Экз. № _____

Копия № _____

Астана-2018

ARQA» аккредиттеу және білім беру сапасын сараптамалау жөніндегі тәуелсіз агенттігі	Сапа менеджменті жүйесі Сарапшыларды іріктеу және біліктілігін жоғарылату туралы Ереже	СМЖ ТА Е 01-06-040-2018 Дата 28.08.2018 г. с. 2 из 12
---	--	---

Мазмұны

Алғы сөз	3
1 Нормативтік сілтемелер	4
2 Анықтамалар	4
3 Белгілер мен қысқартулар	6
4 Қолдану саласы	6
5 Жауапкершілік және өкілеттіктер	6
6 Жалпы ережелер	7
7 Сипаттама	7
8 Сақтау және тарату	9
9 Өзгерістер енгізу тәртібі	9
А қосымшасы. Келісу парағы	10
Ә қосымшасы. Танысу парағы	10
Б қосымшасы. Өзгерістерді тіркеу парағы	11
В қосымшасы. Мерзімді тексерулерді есепке алу парағы	11
Г қосымшасы. Библиография	12

ARQA» аккредиттеу және білім беру сапасын сараптамалау жөніндегі тәуелсіз агенттігі	Сапа менеджменті жүйесі Сарапшыларды іріктеу және біліктілігін жоғарылату туралы Ереже	СМЖ ТА Е 01-06-040-2018 Дата 28.08.2018 г. с. 3 из 12
---	--	---

АЛҒЫ СӨЗ

1 ДАЙЫНДАҒАН: _ «ARQA» аккредиттеу және білім беру сапасын сараптамалау жөніндегі тәуелсіз агенттігі әкімшілігі
БАСШЫЛЫҚТЫҢ САПА БОЙЫНША ӨКІЛІ:

2 БЕКІТКЕН ЖӘНЕ ӘРЕКЕТКЕ ЕНГІЗІЛГЕН: «ARQA» директоры бұйрығымен

«_____» _____ 20_____ ж., № _____.

3 ДАЙЫНДАҒАҢДАР:

4 БІРІНШІ ТЕКСЕРУ МЕРЗІМІ
ТЕКСЕРУ МЕРЗІМДІЛІГІ
5 БІРІНШІ РЕТ ЕНГІЗІЛДІ

2021 Ж.
3 ЖЫЛ

Бұл құжат «ARQA» директорының рұқсатысыз толығымен немесе бір бөлігімен көшіруге, көбейтуге және таратуға жатпайды.

ARQA» аккредиттеу және білім беру сапасын сараптамалау жөніндегі тәуелсіз агенттігі	Сапа менеджменті жүйесі Сарапшыларды іріктеу және біліктілігін жоғарылату туралы Ереже	СМЖ ТА Е 01-06-040-2018 Дата 28.08.2018 г. с. 4 из 12
---	---	---

1 Нормативтік сілтемелер

Бұл Ережеде келесі нормативтік құжаттарға сілтемелер пайдаланылғын:

1. МС ISO 9000:2015 «Система менеджмента качества. Основные положения и словарь»;
 2. МС ISO 9001:2015 «Система менеджмента качества. Требования»;
 3. СТ РК ISO 9001-2016 «Сапа менеджменті жүйесі. Талаптар».
- ҚР СТ 1.5-2013 «Қазақстан Республикасының Мемлекеттік стандарттау жүйесі. Стандарттардың құрылысына, баяндалуына, ресімделуіне және мазмұнына қойылатын жалпы талаптар»;
- ҚР СТ 1.12-2015 «Нормативтік мәтіндік құжаттар. Стандарттардың құрылысына, баяндалуына, ресімделуіне және мазмұнына қойылатын жалпы талаптар»;
- ҚР СТ 1.14-2004 «Қазақстан Республикасының Мемлекеттік стандарттау жүйесі. Ұйым стандарты»;
- СМЖ ТА ҚП 01-17-007-2018 «Құжаттаманы басқару»;
- СМЖ ТА ҚП 01-17-009-2018 «Ішкі аудит».

2 Анықтамалар

Бұл Ережеде келесі терминдер мен анықтамалар қолданылады:

Білім беру ұйымын аккредиттеу	аккредиттеу органының білім беру қызметтерінің сапасы туралы объективті ақпарат беру және оны арттырудың тиімді тетіктерінің болуын растау мақсатында аккредиттеудің белгіленген стандарттарына (регламенттеріне) сәйкестігін тану рәсімі.
Аккредиттеу органы	стандарттарды (регламенттерді) әзірлейтін және олар әзірлеген стандарттар (регламенттер) негізінде білім беру ұйымдарын аккредиттеуді жүргізетін заңды тұлғалар.
Аккредиттеу кеңесі	аrқа аккредиттеудің қолданыстағы стандарттары негізінде аккредиттеу немесе аккредиттеуден бас тарту туралы, сондай-ақ білім беру ұйымдарын және білім беру ұйымдары іске асыратын білім беру бағдарламаларын аккредиттеу мерзімдері мен шарттары туралы алқалы қарау және шешім қабылдау үшін құрылған тұрақты жұмыс істейтін ARQA консультативтік-кеңесші органы.
Сыртқы бағалау (визит)	аккредиттеу стандарттарына сәйкестігіне бағалау жүргізу үшін сараптама тобының білім беру ұйымына сапары

ARQA» аккредиттеу және білім беру сапасын сараптамалау жөніндегі тәуелсіз агенттігі	Сапа менеджменті жүйесі Сарапшыларды іріктеу және біліктілігін жоғарылату туралы Ереже	СМЖ ТА Е 01-06-040-2018 Дата 28.08.2018 г. с. 5 из 12
---	--	---

Институционалдық аккредиттеу	аккредиттеу органының білім беру ұйымының сапасын аккредиттеу органының мәлімделген мәртебесіне және белгіленген стандарттарына сәйкестігін бағалау процесі.
Аккредиттеуден кейінгі мониторинг	білім беру ұйымын/ білім беру бағдарламаларын аккредиттеу кезеңінде агенттік жүргізетін рәсім.
Аккредиттеуден кейінгі мониторинг бойынша есеп	білім беру ұйымдарын/ білім беру бағдарламаларын аккредиттеу кезеңінде білім беру ұйымдарының/білім беру бағдарламаларының қызметін бағалау нәтижелері бойынша сараптамадан тұратын құжат.
Сапаны қамтамасыз ету (Quality Assurance – QA)	білім беру және оқыту нәтижелерінің және тиісті қызметтердің тұтынушының мәлімделген талаптарына сәйкестігін қамтамасыз етуге бағытталған рәсімдер.
Білім беру бағдарламасы	оқытудың мақсаттары, нәтижелері мен мазмұнын, білім беру процесін ұйымдастыруды, оларды іске асыру тәсілдері мен әдістерін, оқыту нәтижелерін бағалау өлшемдерін қамтитын білім берудің негізгі сипаттамаларының бірыңғай кешені.
Сарапшыларды іріктеу	мекеменің талаптарына сәйкес сараптамалық жұмысты жүзеге асыру үшін сарапшыларды тарту процесі
Біліктілік арттыру	теориялық білім деңгейін арттыру, практикалық дағдылар мен дағдыларды жетілдіру мақсатында жүргізілетін мамандарды кәсіптік оқытудың бір түрі.
Реаккредиттеу	білім беру ұйымының қайта аккредиттеуден өту процесі.
Аккредиттеу стандарттары	аккредиттеу рәсіміне қойылатын талаптарды белгілейтін аккредиттеу органының құжаттары.
Мамандандырылған аккредиттеу	аккредиттеу органының оқу орнының білім беру бағдарламасының сапасын мәлімделген мәртебеге және аккредиттеу органының белгіленген стандарттарына сәйкестігін бағалау процесі.
Сарапшы	(лат. expertus-тәжірибелі) - осы салада құзыреті аз басқа адамдар қарайтын немесе шешетін мәселе бойынша білікті қорытынды немесе пайымдау беру үшін шақырылған немесе

ARQA» аккредиттеу және білім беру сапасын сараптамалау жөніндегі тәуелсіз агенттігі	Сапа менеджменті жүйесі Сарапшыларды іріктеу және біліктілігін жоғарылату туралы Ереже	СМЖ ТА Е 01-06-040-2018 Дата 28.08.2018 г. с. 6 из 12
---	--	---

	жалданған адам.
Сарапшылар кеңесі	сараптама топтары ұсынымдарының Аккредиттеу Кеңесі белгілеген талаптарға сәйкестігін сараптауды жүзеге асыру үшін құрылған орган

3 Белгілер мен қысқартулар

Осы Ережеде мынадай қысқартулар қолданылады:

ARQA	ARQA» аккредиттеу және білім беру сапасын сараптамалау жөніндегі тәуелсіз агенттігі
ЕЖБК	Европалық жоғары білім беру кеңістігі
ESG	ЕКЖБ-да сапаны қамтамасыз етуге арналған стандарттар мен нұсқаулықтар (The Standards and Guidelines for Quality Assurance in the EHEA)
АК	Аккредиттеу кеңесі
ТЖКБ	Техникалық және кісіптік білім беру
БҰ	Білім беру ұйымы
БП	Білім беру бағдарламасы
СК	Сарапшылар кеңесі

4 Қолдану саласы

Осы Ереже «ARQA» сарапшыларды іріктеу және біліктілігін жоғарылату тәртібін белгілейді.

«ARQA» стандартын барлық құрылымдық бөлімшелері қолданады және сапа менеджменті жүйесінің құжаттамасына кіреді.

5 Жауапкершілік және өкілеттіктер

5.1. Осы Ережені «ARQA» директоры бекітеді.

5.2. Осы Ережеде көрсетілген процестерді енгізу және басқару үшін құрылымдық бөлімшелердің басшылары жауап береді.

5.3. Осы Ережені әзірлеу және МС ISO 9001 талаптарына сәйкестігі үшін сапа қызметі (бұдан әрі - СК) жауапты болады.

ARQA» аккредиттеу және білім беру сапасын сараптамалау жөніндегі тәуелсіз агенттігі	Сапа менеджменті жүйесі Сарапшыларды іріктеу және біліктілігін жоғарылату туралы Ереже	СМЖ ТА Е 01-06-040-2018 Дата 28.08.2018 г. с. 7 из 12
---	--	---

6 Жалпы ережелер

6.1. Сарапшылар БҰ қызметін және/немесе олардың білім беру бағдарламаларын тәуелсіз бағалау үшін және мекеменің ішкі құжаттарын әзірлеу немесе жетілдіру бойынша ұсыныстар әзірлеу үшін тартылады.

6.2. Сарапшы бағыттар бойынша бөлінеді:

- БҰ қызметін және/немесе олардың білім беру бағдарламаларын сыртқы бағалау жөніндегі сарапшылар;

- мекеменің ішкі құжаттарын әзірлеу немесе жетілдіру бойынша ұсыныстар әзірлеу бойынша сарапшылар.

6.3. Сарапшы екі бағытта да жұмысқа тартылуы мүмкін

6.4 мекеменің ішкі құжаттарын әзірлеу немесе жетілдіру бойынша ұсынымдар әзірлеу жөніндегі сарапшылар БҰ қызметін және/немесе олардың білім беру бағдарламаларын сыртқы бағалау жөніндегі сарапшылардың біліктілігін арттыруға тартылуы мүмкін.

6.5 сарапшы өз жұмысын мекеме директорымен жасалған шарттар негізінде орындайды.

7 Сипаттама

7.1. Сарапшының негізгі міндеттері мен функциялары

7.1.1. БҰ және/немесе олардың білім беру бағдарламаларының қызметін сыртқы бағалау жөніндегі сарапшының негізгі міндеттері мен функциялары сарапшылар туралы ережеде келтірілген (СМЖ ТА П 01-06-007-2018);

7.1.2. Мекеменің ішкі құжаттарын әзірлеу немесе жетілдіру бойынша ұсынымдар әзірлеу жөніндегі сарапшының негізгі міндеттері мен функциялары

- мекеменің ішкі құжаттары бойынша қорытындылар әзірлеу;

- институционалдық/мамандандырылған аккредиттеу шеңберінде білім беру ұйымдарының қызметін сыртқы бағалау/ білім беру бағдарламаларын іске асыру жөніндегі іс-шараларға қатысу (қажет болған жағдайда);

- білім беру ұйымдарын институционалдық және мамандандырылған аккредиттеу рәсімдерін жетілдіру бойынша ұсыныстарды дайындауға және қарауға қатысу.

7.2. Сарапшының құқықтары мен міндеттері

7.2.1. Сарапшының құқықтары мен міндеттері қызмет көрсетуге арналған шартта айқындалады

7.3. Сарапшыларға қойылатын талаптар

7.3.1 Жалпы талаптар

7.3.1.1 Сарапшылар құрамы академиялық қоғамдастық өкілдерінен, стейкхолдерлерден және студенттерден құралады.

ARQA» аккредиттеу және білім беру сапасын сараптамалау жөніндегі тәуелсіз агенттігі	Сапа менеджменті жүйесі Сарапшыларды іріктеу және біліктілігін жоғарылату туралы Ереже	СМЖ ТА Е 01-06-040-2018 Дата 28.08.2018 г. с. 8 из 12
---	--	---

7.3.1.2 БҰ қызметін және/немесе олардың білім беру бағдарламаларын сыртқы бағалау бойынша сараптамалық жұмысқа тарту кезінде іріктеу критерийлері сарапшылар туралы ережеде келтірілген (СМЖ ТА 01-06-007-2018);

7.3.1.2 мекеменің ішкі құжаттарын әзірлеу немесе жетілдіру бойынша ұсынымдарды әзірлеу бойынша сараптамалық жұмысқа тарту үшін қосымша талаптар белгіленеді:

- білім беру саласындағы сараптамалық қоғамдастыққа қатысу;
- білім сапасын қамтамасыз ету мәселелері бойынша ғылыми дәрежесі мен ғылыми мақалаларының болуы.

7.4. Сарапшыларды іріктеу бойынша жұмысты ұйымдастыру

7.4.1. Сараптамалық жұмысқа тарту тәртібі:

- сарапшының кандидатурасын үміткердің өтінімін, БҰ сайттарында бар түйіндемелерді зерделеу негізінде немесе бұрын тартылған сарапшылардың ұсынысы бойынша департамент директоры немесе Департамент үйлестірушісі таңдайды;
- департамент директоры немесе Департамент үйлестірушісі БҰ басшыларынан (проректорлардан, декандардан, кафедра меңгерушілерінен және т. б.) болжамды сарапшыға пікір жинайды;
- департамент директоры немесе Департамент үйлестірушісі тиісті жұмысты орындау үшін сарапшының алдын ала келісімін алады;
- сарапшыларға іріктелген кандидаттарды СК ұсынады;
- СК оң шешім қабылдаған жағдайда директор жұмысты орындауға шарт жасайды.

7.5. Сарапшылардың біліктілігін арттыру бойынша жұмысты ұйымдастыру

7.5.1. Сарапшылардың біліктілігін бастапқы арттыру мекеме қызметкерлері өткізетін оқыту семинары арқылы жүзеге асырылады. Семинардың сәтті өтуі сарапшыға тиісті сертификат алуға мүмкіндік береді;

7.5.2. Сарапшы практикалық тәжірибе мен қосымша құзыреттерді БҰ қызметін және/немесе олардың білім беру бағдарламаларын сыртқы бағалау бойынша жұмыс барысында алады;

7.5.2. Алынған біліктілік деңгейін Сараптамалық кеңес бағалайды;

7.5.3. Сараптама кеңесінің оң шешімі болған кезде сарапшы ARQA сарапшыларының тізіліміне енгізіледі және оған 5 жыл мерзімге сарапшы сертификаты беріледі.

7.6. ARQA сарапшылар тізілімінен шығару шарттары:

- сарапшының осы Ережені немесе сарапшының Әдеп кодексін бұзу фактілерін анықтауы;
- сарапшының осы Ереже шеңберіндегі ынтымақтастықтан бас тартуы;
- сарапшы сертификатының қолданылу мерзімінің аяқталуы.

ARQA» аккредиттеу және білім беру сапасын сараптамалау жөніндегі тәуелсіз агенттігі	Сапа менеджменті жүйесі Сарапшыларды іріктеу және біліктілігін жоғарылату туралы Ереже	СМЖ ТА Е 01-06-040-2018 Дата 28.08.2018 г. с. 9 из 12
---	--	---

8 Сақтау және тарату

- 8.1. Бекітілген Ережені (түпнұсқаны) СҚ-да сақтауға бергені үшін әзірлеуші жауапты болады.
- 8.2. Осы Ереженің есептік көшірмелерін жіберуді СҚ жүзеге асырады.
- 8.3. Ереженің көшірмесін сақтауға СҚ жауапты.

9 Өзгерістер енгізу тәртібі

- 9.1. Өзгерістер және (немесе) толықтырулар оны жетілдіру мақсатында қолданыстағы ережеге енгізіледі.
- 9.2. Оқу орындарының, стейкхолдерлердің өзгерістер және (немесе) толықтырулар енгізу туралы өтініштері (бұдан әрі-өтініш) осындай өзгерістердің және (немесе) толықтырулардың қажеттілігін негіздей отырып, еркін нысанда жасалады.
- 9.3. Өтініштер arqa-ға жіберіледі e-mail:office@arqa.kz.
- 9.4. ARQA өтініштердің негізділігі мен орындылығына сараптама жүргізеді.
- 9.5. Ережеге өзгерістер және (немесе) толықтырулар енгізуді ARQA жүзеге асырады.
- 9.6. Сараптамадан кейін қолданыстағы ережеге өзгерістер және (немесе) толықтырулар ARQA директорының бұйрығымен бекітіледі, олар жаңа редакцияда шығарылады және сайтта орналастырылады www.arqa.kz.
- 9.7. Ережеге өзгерістерді "өзгерістерді тіркеу парағында" міндетті белгісі бар СҚ қызметкері енгізеді.

ARQA» аккредиттеу және білім беру сапасын сараптамалау жөніндегі тәуелсіз агенттігі	Сапа менеджменті жүйесі Сарапшыларды іріктеу және біліктілігін жоғарылату туралы Ереже	СМЖ ТА Е 01-06-040-2018 Дата 28.08.2018 г. с. 12 из 12
---	--	--

Г қосымшасы
(анықтамалық)

Библиография

1. «Білім туралы» Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі № 319 - III ҚРЗ Заңы (11.08.2018 ж.жағдай бойынша өзгерістермен және толықтырулармен).
2. 30.05.2017 күнгі «ARQA» агентігінің Жарғысы
3. МС ISO 9000:2015 «Система менеджмента качества. Основные положения и словарь»;
4. МС ISO 9001:2015 «Система менеджмента качества. Требования»;
5. СТ РК ISO 9001-2016 «Сапа менеджменті жүйесі. Талаптар».
6. СМЖ ТА С 01-12-001-2018 «Сапа менеджменті жүйесінің құжаттамасын құруға, баяндауға және ресімдеуге қойылатын жалпы талаптар»;
7. СМЖ ҚП 01-17-007-2018 «Құжаттаманы басқару»;
8. СМЖ ҚП 01-17-009-2018 «Ішкі аудит»